

Tijdschrift

VAN HET EUROPEES GENOOTSCHAP
VOOR MUNT- EN PENNINGKUNDE

VOL. XVIII (november 1968) N° 11

Tijdschrift: MOORS E., Oude Antwerpsebaan, 161, MECHELEN

Bijdrage: Beschermend lid : minimum 200 fr. te storten aan
Lid : 150 fr.
LE MAIRE, P., 53 de Broquevillelaan, Brussel 15 of
op P.C.R. 8460.38 van het genootschap te Brussel of
via de Afdelingen

Nederlandse leden: briefwisseling aan MOORS, E.,
Oude Antwerpsebaan, 161, MECHELEN

EEN ONUITGEGEVEN BELGISCH MUNSTUK (2 Frank 1865)

Het is geweten dat het slagen van 2 Frankstukken niet overvloedig geschiedde tijdens de eerste decennia van het belgische koninkrijk.

Van het gelauwerde type, was 1844 het laatste jaartal.

Van het bloothoofdse type kent men enkel de proefslagen uit het jaar 1849. (Eksemplaren met het jaartal 1848 zijn recente herslagen).

Eerlijk gezegd was deze waarde in dit tijdperk minder noodzakelijk vermits er een stuk van 2 1/2 Fr bestond, waarvan meer dan twee miljoen eksemplaren geslagen werden in de jaren 1848 tot 1850. Men kan zich beperken door er alleen nog aan te herinneren dat er een muntmedaille bestond, geslagen ter gelegenheid van de 25ste verjaring der inhuldiging van Leopold I. Het slagaantal hiervan was zeer beperkt (11.545 franse- en 1898 nederlandstalige) en ze waren bovendien zeer weinig in omloop.

Vanaf de regering van Leopold II, werd het 2 F.stuk massaal aangemunt. Reeds in 1866, leverde de Munt reeds 1.942.000 eksemplaren en het slagaantal der volgende jaren was nog overvloediger (3.879.000 in 1867 en 2.164.230 in 1868). Deze aanmunting geschiedde zelfs voor deze van de 5F-stukken, waarvan de eksemplaren met de

jaartallen 1865 en 1866 (met uitzondering van enkele proefslagen) slechts in 1867 geslagen werden.

Het voornemen om nieuwe stukken te slaan met een waarde kleiner dan 5 F, bestond reeds vóór de nieuwe regering van Leopold II. Reeds in 1859, ongetwijfeld omdat de noodzaak tot het aanmunten zich deed gevoelen, wordt een eerste proefslag van een 2 F-stuk uitgevoerd. (Dupriez 620 en 621). Verder kwam er evenwel niets van, maar tijdens het laatste jaar van het bewind van Leopold I scheen de Munt het slaan van een nieuwe munt in zijn programma opgenomen te hebben. Er bestaan inderdaad, zowel van het 2 1/2 F-stuk als dat van het 2 F-stuk, proefslagen met het jaartal 1865. Dupriez vermeldt, in het bijzonder voor het 2 1/2 F-stuk, proefslagen in koper of in brons en « pieforts » in zilver, geslagen zowel in munt- als in medailleslag. Men vindt ook een piefort van het 2 F-stuk en een stuk in medailleslag, beiden op gepolijste muntplaat geslagen. Men beoogde klaarblijkelijk ook een nieuwe slag maar men wist nog niet welke definitieve waarde zou weerhouden worden.

Tot dan toe werden er geen gangbare munten uitgegeven die met het jaartal 1865 geslagen waren. Er komt een exemplaar van het 2 F-stuk te verschijnen. Met uitzondering van het jaartal, gelijk het volkomen aan dat van het jaar 1849, zoals dit voorgesteld is in het boek van Dupriez onder het nummer 416. Het stuk heeft een kartelrand, (de groeven zijn iets breder dan deze van de muntmedaille van 1856), het is in muntslag uitgevoerd en zijn gewicht bedraagt 10,7 gr. Naar de letter van de wet van 5 Juni 1832, mocht voor de stukken van 1 F en 2 F, de gewichtsafwijking 5/1000 bedragen, naar onder en boven. Sedertdien mocht het gewicht van een 2 F-stuk, wettelijk tussen 9,95 en 10,05 gr liggen. Het beschouwde stuk weegt dus iets meer dan maximum toegelaten. Een dergelijk verschil is natuurlijk niet te verwonderen bij zeer kleine slagaantallen. Wanneer van een bepaald stuk een zeer klein aantal geslagen wordt is het onbelangrijk dat zijn aanmaak enkele decigram meer materiaal vergt.

Het schijnt nu dat er van dit stuk tenminste twee exemplaren bestaan, maar het is evenwel mogelijk dat er nog meer bestaan hebben of nog ergens te vinden zijn.

Men mag ook niet uitsluiten dat er proefslagen, beantwoordend aan het uiterlijk voorkomen van een wettelijk 2 F-stuk, ook geslagen werden van het 2 1/2 F-stuk. Misschien komt dit wel eens op een zekere dag te voorschijn.

M. COLAERT.

HET DUITSE PAPIEREN NOODGELD UIT DE JAREN 1914-1924

Meestal werd het noodgeld zonder al te veel zorg gedrukt, soms ook vervaardigd uit minderwaardige grondstoffen als zink, ijzer, leder, katoen, wasdoek en karton. Ook in potaarde en porcelein werden noodmunten gebakken. Noodgeld op hout gedrukt en in zijde geweven bestaat ook, maar met de munten uit koolstof geprest of in glas geblazen, mogen we deze gerust tot de overdrijvingen van mercantiele aard rekenen en horen ze meer thuis in een verzameling curiosa dan wel onder munten.

Tijdens de eerste wereldoorlog moest men in haast alle landen, bij het conflict betrokken, overgaan tot het in omloop brengen van noodgeld. Alleen Engeland en Amerika, die in de 18^e en 19^e eeuw met noodgeld, in de vorm van « TOKENS », overstromd werden, konden het deze maal zonder stellen.

Vooral Duitsland en Oostenrijk, maar ook in België en Frankrijk werden door vele steden en instellingen van 1914 tot 1918 deze zogenaamde « Gutscheine », « Bons de monnaie » of « Gemeentebons » uitgegeven. Onbetwistbaar speelt Duitsland, wat de hoeveelheid en de hoedanigheid betreft, een overwegende rol. In ongemeen grote mate werd hier noodgeld verspreid. Wanneer reeds op 31 augustus 1914, enkele dagen nog voor het uitbreken van de wereldoorlog, de stad BREMENHAVEN het eerste noodgeld uit deze periode in omloop bracht, mag men gerust aannemen, dat de enige aanleiding daartoe een reeds gevoelig gebrek aan pasmunt was. Dit gebrek heeft zeker, heel de oorlog door, blijven bestaan voor gans het Duitse Rijk. Ook in de eerste maanden na 11 november 1918 zal in deze toestand geen onmiddellijke verbetering ingetreden zijn, wat al uitgaven van deze tijd tenvolle wettigt.

We hebben hier inderdaad met werkelijk noodgeld te doen. De uitgaven uit de jaren 1914 en '15 zijn gewoonlijk zeer primitief van uitvoering; ze moesten vlug in omloop gebracht worden. Dikwijls vertonen ze enkel de aanduiding van de waarde en de stempel van de gemeente, waarbij soms nog een handtekening en een controle-nummer, dit laatste meestal geschreven. Deze biljetten behoren thans natuurlijk tot de grote zeldzaamheden.

De uitgaven van 1916-20 zijn veelal reeds meer verzorgd. Ze werden in grotere hoeveelheden gedrukt en vertonen dikwijls ter versiering een of andere karakteristiek van de uitgevende instantie. Voor bedragen van 5, 10, 25 en 50 Pfg. uitgegeven, waren ze voor de circulatie bestemd en zijn ze nog steeds bij het echte noodgeld onder te brengen.

Toen het echter rond 1920 bliken ging, dat niet alleen sommige verzamelaars van munten, de echte beoefenaars van de numismatiek,

maar ook talrijke liefhebbers, waarvan het aantal de 200.000 zou belopen, zich waren gaan bezighouden met het vergaren van het oorlogsgeld, zijn vroede stedevaderen er een welkom middel in gaan vinden om hun tijdens de oorlogsjaren leeggeraakte gemeentekas, weer aan te vullen.

Zo liet b.v. het bestuur van een kleine gemeente, per inwoner voor ongeveer 1000 Mark pasmunt drukken. Er was toen van inflatie nog geen spoor en deze som stelde in die tijd nog een klein kapitaaltje voor. Daarbij mag niet uit het oog verloren worden dat dit noodgeld, evenals dat van andere plaatsen, slechts geldig was op het grondgebied van de uitgevende gemeente, zodat men in dit geval zeker geen gebrek aan pasmunt meer zal gekend hebben. Men rekende echter op de verzamelwoede van de talrijke liefhebbers om al dit papier voor goed geld kwijt te raken.

Noodgeld om de gemeentekas te vullen was gemakkelijk. Het aan de verzamelaars in zeer grote hoeveelheden verkopen was een andere zaak. Overal werd noodgeld uitgegeven. Er was concurrentie en het kwam er dus op aan deze briefjes ter waarde van 5, 10, 20, 25, 50 en 75 Pfg. en ook van 1 Mark zo aantrekkelijk mogelijk te maken.

Daarin zijn veel gemeentebesturen, geholpen door knappe tekenaars, ten zeerste in geslaagd. De ontwerpers, op hun beurt bijgestaan door bekwame vaklui uit het drukkersbedrijf, maakten van sommige uitgaven ware kunststukjes, waardoor ook een verzameling van dit niet-werkelijk noodgeld ons blijvend kan bekoren. Deze serieuitgaven waren niet voor de omloop bestemd. Ze waren vooral bedoeld om de gemeentekas te vullen. Daarom komen ze ook voor met waarden die niet gangbaar zijn als 20, 30, 40, 60, 70, en 80 Pfg., die aldus hun zuiver commercieel karakter helemaal niet verdoezeld zagen. Heel dikwijls krijgen we in deze laatste periode voor eenzelfde waarde 6 of meer biljetten, verschillend van elkaar door de versiering ervan, wat hen ook het karakter van echt noodgeld ontleemt.

(vervolgt)

Joris MERTENS

DE SINO-KHAROSHTHI MUNTEN

(vervolgt)

Na de beschrijving van deze tweetalige munten is het wellicht interessant het vermoedelijke tijdperk van hun uitgifte te kennen. In dit opzicht volgen hierna enkele historische beschouwingen.

Vooreerst lijkt het ons nuttig er aan te herinneren dat in het oude Indië twee zeer van elkaar verschillende alfabetten bestonden. Enerzijds het Noord-Westerse alfabet; het indo-bactriëns, ario-pali of

zogenaamde *KHAROSHTHI*, gaande van rechts naar links. Anderzijds was er het Zuiderse alfabet, het indo-pali of zogenaamde *BRAHMI* dat van links naar rechts geschreven werd. Van dit laatste alfabet is het *Dévanāgarī* afgeleid, dat aan de basis ligt van alle alfabetten uit het oude en moderne Indië. Het Noordwesterse alfabet verdween echter uit de omloop omstreeks de 4e of 5e eeuw onzer jaartelling (1) zonder dat er nog iets van overbleef.

De Chinezen, die beide taalvormen, het kharoshthi en het brahmi kenden, hebben ze bewerkt tot de onderscheidelijke vormen: KIA-LOU-SE-TCHA en FAN-LA-HOMA, of kortweg FAN. Het Kharoshthi-schrift drong als eerste door tot het bekken van Tarim en wel op tweeërlei wijze: door de boeddhistische boeken en door de munteirkulatie.

Dit binnendringen bij middel van godsdienst en boeddhistische boeken is ons vandaag voldoende bekend door de ontdekking in 1892 van het handschrift van *DHAMMAPADA* dat gedeeltelijk uitgegeven werd te Sint-Petersburg, door M^r d'Oldenburg en te Parijs door M. E. Senart van het « Institut de France » (zie « Aziatisch dagboek » oktober 1889). Dit is een boek over de boeddhistische godsdienst, geschreven in kharoshthi lettertekens dat weinig verschilt van datgene dat op onze medailles voorkomt en van de reeds gekende bondige inschriften. We kennen de datum van dit manuscript niet, maar we weten dat het Boeddhisme in China doorgedrongen was in het jaar 67 van onze tijdrekening, onder keizer Mingti en dat monniken uit de streek van YUE-TCHI (TRANSOXANE) in het jaar 163 in China godsdienstige boeken binnenbrachten. Dienvolgens is het niet onwaarschijnlijk aan te nemen dat vanaf de eerste eeuw van onze tijdrekening, zo niet vroeger, het boeddhisme en hiermede het kharoshthi-schrift, dat een middel was tot zijn voortplanting, ingevoerd werd te KASHGAR, YARKAND, KHOTAN en het gehele westen van het Tarimse bekken.

Later, omstreeks de 4^e of 5^e eeuw, kwamen eveneens andere boeddhistische monniken naar Centraal Azië, maar ditmaal langs het Zuiden t.t.z. langs Kashmir en brachten godsdienstige boeken mede die in het BRAHMI geschreven waren en dus niet in het Kharoshthi daar dit in Indië in onbruik geraakt was. Het is tengevolge van deze godsdienstige propaganda dat de streek van Tibet op haar beurt (omstreeks de 7^e eeuw) het alfabetische schrift en de boeddhistische godsdienst leerde kennen.

Een andere overweging, waarvan de datum van het indringen der indische schrift in Oost-Turkestan langs het westen kan afgeleid worden, is de kwestie van de verhouding tussen de grieks-bactriëns wereld en de volkeren van over het Pamir gebergte.

(1) Zie de bijdrage: « Oude manuscripten uit Centraal Azië » in het tijdschrift *Annalen van het wetenschappelijk genootschap*, 8e Parijs. Januari 1898.

Door STRABON weten we inderdaad dat de griekse koningen van Bactrianië hun heerschappij uitgebreid hadden naar het Oosten tot aan PHOUNES en tot SÈRES.

De Sères zijn chinezen en de phrounes zijn zeer waarschijnlijk de HIOUNG-NOU'S. De vorsten van Bactrianië hadden er alle belang bij zowel in politiek opzicht als met betrekking op de handel in zijde en andere kostbare materialen goede betrekkingen aan te knopen met de Sères en de volkeren die als tussenpersonen dienden ⁽²⁾.

Het was Alexander de Grote die het pad geeffend had en de Séleuciden gingen verder met het bevorderen van de handel der karavanen over de Kaspische zee, en de Oxus (die uitmondde in deze zee) en die nagenoeg bevaarbaar was tot aan de bron Bactres. Vervolgens langs de VALLIS COMEDARUM (de Kiou-mi-to van Hiouen-tsang, het moderne Karategin) de befaamde stenen toren waarvan de standplaats niet met zekerheid gekend is, een der passen van de IMAÛS (Pamir) en tenslotte het bekken van OÏKHARDES (TARIM).

Aan de overzijde van de Imaüsberg bevond zich het *Statio mercatorum* (*δομητήριον*) van Ptolemeus, Kashgar) waar zich de grote zijdemarkt bevond.

Dat was het eindpunt van de kooplui die uit het Westen kwamen. Zij wisselden er hun waren uit met de uit het Oosten komende chinese handelaars. Volgens Ptolemeus vertrokken de Chinezen uit *Sera metropolis*, de laatste stad die door de griekse aardrijkskundigen gekend was, aan het uiteinde van de oosterse wereld (Cha-tcheou of zelfs Singan-fou). Zij doorkruisten Issedon sérique (Lopnor), Issedon scythique (Kantcha of Aksou) en tenslotte *Statio mercatorum* ⁽³⁾.

De handel- en muntverhoudingen waren dus goed gevestigd tussen Transoxanië en de streek van Transpamirienne, reeds vanaf de kristelijke jaartelling.

Het waren de Hioung-Nou's (een turkse volkstam waaruit later de Hunnen van Atilla afstamden) die gedurende de twee eerste eeuwen van onze tijdrekening de verbindingsschakel waren tussen de griekse wereld en de Sères. Men herinnert zich dat zij, (omstreeks het jaar 160) de YUE-TCHÛ uit het bekken van Tarim jaagden en

(2) Over de uitbreiding van de invloed der grieken aan gene zijde van het Pamirgebergte, zie *Mémoire cité* van BLANC. Er bestaan zelfs sporen van deze invloed in de decoratieve kunst van de chinezen, voornamelijk in de versierselen van hun bronzen spiegels. Het is bekend dat een groot aantal kleine prinses, die heden nog regeren in deze streken, zich afstammelingen wanen van Iskander, wat het voortduren van de macedonische traditie bewijst.

(3) Zie F. Grenard, titel II, met betrekking op de reis van de zending Dutreuil de Rhins, blz. 33 sq.

dat twee eeuwen later, Kanishka, koning der Koushans van Indië (ongeveer 70 tot 100 jaar na J. C.) op zijn beurt zijn heerschappij, die weliswaar slechts kortstondig was, uitbreidde tot het westen van de gele stroom. Anderzijds oefende China in diezelfde streek zijn macht uit in hetzelfde tijdperk, zij het rechtstreeks, zij het als protektoraat, tot het einde van de 2^e Han-dynastie. (jaar 220 na J. C.). Tegelijkertijd werden er te Kashgar, te Jarkand en te Khotan, kleine prinsdommen gevormd die ondergeschikt waren aan het « hemelse rijk ». Zij betaalde er tol aan, inzonderheid in de jaren 75, 129 en 151 na J.-C. uitgesproken in het tijdperk van onze tweetalige munten. Er was zelfs een chinees Resident ⁽⁴⁾ te Khotan.

Als gevolg van de politieke- en handelsverdragen waarvan voorgaand sprake, staat het onbetwistbaar vast dat het kharoshthi-schrift dank zij de munten moet doorgedrongen zijn over de Pamir, nog vooraleer de godsdienstige voortplanting.

Het is niet onbezonnen te bevestigen dat vanaf het jaar 150 voor J.-C., de munten der Koningen van de Macedonische dynastie, verspreid in Bactrianië, reeds in omloop waren geweest in het internationale ruilverkeer ⁽⁵⁾. Na het jaar 129 zijn de grieken, verjaagd door de Yué-tchi's, verbannen naar het zuiden van de Hindo-Koush keten, in de bekkens van Kophen en de Indus, maar de grieks-bactriaanse munten bleven in cirkulatie in Transoxanië. Zij werden eveneens aanvaard door de nieuwe griekse dynasties en door de koningen Sakas van de Indus. Maar op een bepaald ogenblik zagen de vorsten van Khotan zich op hun beurt genoodzaakt munten te slaan. In de eerste plaats om in hun eigen behoefte te voorzien en verder terwille van de betrekkingen met China. Zij kozen natuurlijk het griekse munttype met de hoogdravende betiteling « grote koning, zeer grote opperste koning » maar zij vervingen het koninklijke borstbeeld door een ander symbool: dit van het dravende paard wat zonder twijfel ontleend was aan de koningen van Sakas (Mauès, Azès, Azilesès, Sotermegas, enz...) waarvan de munten, zoals gekend zeer merkwaardig zijn dank zij de voorstelling van de koning te paard.

M. C. de Ujfalvy merkte in dit verband op dat het paard der Sakas, door hem « paard der steppen » genoemd anders gebouwd is dan zijn griekse soortgenoot en dat dit voor deze nomaden die « te

(4) Ik laat de kwesties van taal en ras terzijde, doch beweert enkel dat uit recente antropologische en taalkundige opzoekingen blijkt, dat de volkeren van West-Tarim oorspronkelijk indo-europeeërs waren en geen tauranesiërs.

(5) Men weet dat de oudste tweetalige munten teruggaan tot Démeter, zoon van Euthydemus, rond 190 voor J.-C.

paard » leven, een zinnebeeld was van de steppe waarvan het afkomstig was ⁽⁶⁾.

Dit zinnebeeld schijnt ook in de smaak gevallen te zijn van de volkstammen ter Takla-Makan woestijn. Op sommige munten werd het paard door een kameel vervangen daar hij ook het symbool van de steppen en de woestijn van centraal Azië is. Bovendien, om zich terzelfdertijd te richten naar het muntstelsel van het hemelse rijk dat de opperleerheer was, werd het nodig de waarde van de munt aan te duiden in chinese leestekens. Deze aanduiding werd uiteraard nooit op griekse munten aangebracht.

Van deze muntenuitgave der koningen van Khoton blijft nog alleen de waarschijnlijke datum van uitgifte te bepalen. Men heeft hiervoor reeds gezien dat op de munten van 24 chous (n° 1 en 2) het inschrift in zuiver sanskriet was. Het schijnt ons nogal natuurlijk aan te nemen dat zij de oudste in datum zijn en dat zij bijgevolg teruggaan tot het begin der kristelijke jaartelling. Het is omstreeks dit tijdperk dat koning Gougramaya, de eerste koning der Gougra dynastie, zou geleefd hebben. De laatste lettergrepen mayasa, volkomen leesbaar, laat hierover niet de minste twijfel. Wat de kleine stukken van 6 chou betreft (n° 3) deze werden een weinig later geslagen door de vorsten met volgende naam: Gougramada, Gougradama, en Gougradida. Door aan ieder van hen, volgens het aangenomen gebruik in chronologische volgorde, een waarschijnlijke regeringstermijn van 25 jaar toe te kennen, bekomt men een totale tijd van 75 jaar, tijdens dewelke deze munten geslagen en in omloop gebracht werden. Samengevat menen we, door de sino-kharoshti munten die men op het ogenblik bezit, te stellen in de 1^e of de 2^e eeuw van onze tijdrekening, dat we in de waarschijnlijke begrenzing liggen. Aangaande de manuskripten in kharoshti leestekens van dezelfde herkomst, mag men aannemen dat ze zeker van een later tijdperk dan onze munten zijn. Een tijdperk dat zich kan uitstrekken van de 1^e tot de 5^e eeuw, datum waarop deze schrift verdween om plaats te maken voor het brahmi alfabet.

Vertaling: L. VAN LAEKEN

E. DROIN.

(6) Anthropologische beschouwingen over de borstbeelden op de griekse munten, 4° Braunschweig, 1899.

* * *

BELEG VAN IEPER 1582-1583

Een nieuwe variëteit van deze tegengemerkte munten werd ons gemeld. (Zie over dit onderwerp de artikels in het maandblad van april 1964 P. 60, en 1966, P. 144).

Het bestaat uit 1/5 écu van Philippe 1565 voor Vlaanderen (G. H. 212-71).

Deze munt bevindt zich heden in de verzameling van Mevrouw J. Debeve te Hennuyères (België).

J. D. M.

HERNIEWING VAN HET LIDGELD

Niettegenstaande een altijd stijgende prijsverhoging voor drukkosten en de publikatie van het maandblad in de twee landstalen afzonderlijk, zal het lidgeld voor 1969 onveranderd blijven aan 150 F.

De beheerraad hoopt nochtans dat talrijke leden een vrijwillige bijdrage van 200,— F minimum zullen betalen als steunend lid.

Om elk misverstand te vermijden wordt nogmaals nadruk gelegd op het feit dat de bijdrage aan het Genootschap onafhankelijk is van de bijdragen die door iedere sectie worden gevraagd van de bij haar ingeschreven leden en waarvan het bedrag door elke afdeling wordt vastgesteld.

Gemakkelijkheidshalve en om de taak van de schatbewaarder te vereenvoudigen, worden de leden die tot een bepaalde sectie behoren, dringend verzocht hun lidgeld voor het Genootschap via de afdelingen te betalen.

Leden die niet tot een plaatselijke sectie behoren, zijn vriendelijk verzocht hun lidgeld rechtstreeks aan het Genootschap te storten, bij voorkeur door storting op P.C.R. n° 84.60.38 « Europees Genootschap voor Munt- en Penningkunde », 53 de Broquevillelaan, Brussel 15.

De beheerraad dringt er op aan dat de bijdragen vóór 1 januari zouden hernieuwd worden.

Vanaf februari, zal het bulletin niet meer gezonden worden aan de leden die niet in regel zijn. Het bulletin zal hen terug toegestuurd worden nadat zij zich in regel hebben gesteld.

Wij danken de leden bij voorbaat om hun bereidwillige medewerking.

* * *

WIE KAN HELPEN?

De Heer WYCKAERT Valère 4, Gen. De Ceuninkstraat MECHELEN
zoekt te kopen in prima staat :

- ISRAEL 5 pond 1963 zilver Yeoman 35 (niet de Proof)
- Boeken over Indische munten (b.v : Valentine).
- Koperen mohammedaanse munten (dit voor studie).

NOTA VAN DE REDACTIE

Teksten voor belangrijke bijeenkomsten, artikels enz... dienen
TWEË MAANDEN vóór de vastgestelde datum door de betrokkene
ingezonden te worden.

TENTOONSTELLING

Het Europees Genootschap voor Munt- en Penningkunde, afdeling Antwerpen, richt een tentoonstelling in in samenwerking met de Bank van Brussel, Lange Gasthuisstraat 20 Antwerpen van 28 november 1968 tot 2 januari 1969 alle dagen tijdens de werkuren en de zaterdagen van 10 tot 17 u. Iedereen is welkom, de toegang is gratis.

De plechtige opening zal vermoedelijk plaats hebben op zaterdag 7 december 1968 te 16 uur.

BEZOEK AAN DE MUNT TE BRUSSEL

De leden die wensen deel te nemen aan een gezamenlijk bezoek aan de muntwerkplaatsen te Brussel worden verzocht hun naam op te geven aan de plaatselijke voorzitter. Let wel, dit bezoek zal plaats hebben tijdens de gewone werkuren in de week.

Een datum zal dan later bekend gemaakt worden voor de samenstelling van de groepen.